

AAN DE SLAG

SLAPEN

Tip! Cubiss en Bibliotheek Eindhoven hebben een inspiratiegids ontwikkeld voor de Nationale Voorleesdagen. De gids wordt naar alle scholen en kinderopvangorganisaties in Eindhoven en Waalre toegestuurd. In de gids staan tips hoe je het boek kan inzetten. Voor de allerkleinsten wordt het knisperboekje *Dag Dieren* van Dick Bruna meegeleverd.

Op 24 januari tot en met 3 februari 2018 zijn [de Nationale Voorleesdagen](#). Zoals de naam al doet vermoeden, staat deze week in het teken van voorlezen. Want niets is zo leuk en belangrijk als voorgelezen worden. Het prikkelt de fantasie, ontwikkelt het taalgevoel en bezorgt kinderen veel plezier.

Tijdens deze week wordt het Prentenboek van het Jaar uitgereikt. Een jury van bibliothecarissen kiest uit het complete aanbod van prentenboeken van het afgelopen jaar. Het belangrijkste criterium is dat het boek, naast een goed verhaal en aantrekkelijke illustraties, voldoende aanknopingspunten biedt voor interactie met jonge kinderen en verwerking in hun spel na het voorlezen. Het Prentenboek van 2018 is [Ssst! De tijger slaapt](#) van Britta Teckentrup.

Geïnspireerd door dit boek is deze uitwerking gericht op het thema 'Slapen'. Aan de hand van online en offline activiteiten geven we aan hoe je het prentenboek en andere media rondom het thema kan inzetten bij kleuters. Let wel: blijf kritisch en beoordeel zelf of het medium en bijbehorende activiteiten geschikt zijn voor jouw kinderen. Bedenk óf je medium inzet en met welk doel.

Ssst! De tijger slaapt – Interactief voorlezen

Ssst! De tijger slaapt is een interactief prentenboek, geschikt voor kinderen tussen de 2-5 jaar. Tijdens het voorlezen zitten de kinderen niet stil; door het verhaal worden ze erbij betrokken. Door verschillende vragen te stellen, laat je ze nadenken en praten over het verhaal.

Introductie activiteit

Introduceer het boek als volgt: *"De tijger slaapt en we willen*

Wanneer: De activiteit zet je in tijdens het voorlezen.

Hoofddoel: Vergroten van verhaalbegrip.

Groepsgrootte: Met de hele groep.

haar niet wakker maken. Er is alleen een probleem: alle dieren moeten erlangs en de tijger ligt vreselijk in de weg. Hoe gaan de dieren dat oplossen?” Hebben de kinderen een goed idee hoe de dieren langs de tijger kunnen komen? Bespreek de mogelijkheden en vertel daarna dat je het boek gaat voorlezen. Let goed op hoe de dieren daadwerkelijk langs de tijger komen.

Tijdens activiteit

Lees het boek aan de kinderen voor. Het verhaal leent zich voor interactie tijdens het voorlezen. Aan de kinderen wordt namelijk gevraagd om de dieren veilig over de tijger heen te krijgen. Ze moeten blazen, aaien, wiegen en een slaapliedje voor de tijger zingen. Kunnen de kinderen dit allemaal? Daag de kinderen eventueel uit door nóg harder te blazen, sneller te aaien, zachter het liedje te zingen etc.

Afsluiting activiteit

Bespreek het boek en de activiteit met de kinderen na. Is de tijger uiteindelijk in slaap gevallen? Welke oplossing werkte het best? Hebben de dieren de oplossingen van de kinderen uitgetoetst?

Ssst! De tijger slaapt – Hoe slaapt de tijger eigenlijk?

In het prentenboek *Ssst! De tijger slaapt* is te zien hoe de tijger aan het slapen is. Maar hoe slaapt de tijger dan precies? Hoe slaapt een tijger in het wild? Slapen tijgers heel anders dan de kinderen? Bekijk samen filmpjes over slapende tijgers op internet en bespreek het na.

Introductie activiteit

Sla het boek open en laat de prent zien waarop de tijger is afgebeeld. Slaapt de tijger? Waaraan kan je dat zien? Aan zijn ogen? Aan zijn houding? Is de tijger aan het liggen of staat hij rechtop als hij slaapt? Hoe kan je zien dat de tijger wakker is? Waarom heeft de tijger zijn ogen dicht of open? Deze antwoorden hoeven niet per se goed te zijn. Het gaat erom dat de kinderen gestimuleerd worden om hun fantasie zoveel mogelijk te gebruiken.

Wanneer: De activiteit zet je in na het voorlezen.

Hoofddoel: Vergroten van motorische ontwikkeling en mediavaardigheden.

Groepsmaat: Met de hele groep.

Tip! Op zondag 28 januari wordt de tijger tot leven gebracht in [poppentheater Madelief](#).

Tijdens activiteit

De kinderen hebben aan de prenten gezien dat de tijger slaapt. Zouden echte tijgers ook zo slapen? Kan je ook horen of de tijger slaapt? Hoe komen de kinderen hierachter? We kunnen niet weg! Wat nu? Laat de kinderen hierover nadenken en stel dan voor om samen een filmpje over tijgers te bekijken.

Zet de tablet/digibord aan en typ de zoektermen in op YouTube, zodat alle kinderen kunnen zien hoe je de filmpjes opzoekt. Klik een filmpje aan waarin te zien is hoe een echte tijger slaapt. Tip: zoek van tevoren al wat filmpjes op, zodat je weet wat voor beelden de kinderen te zien krijgen. Zo kom je niet voor verrassingen te staan.

Tip! Hoe zet je YouTube in bij jonge kinderen? [Lees het interview in NRC met Denise Bontje.](#)

Zet de beelden af en toe op pauze. Vraag aan de kinderen wat ze zien en doe de tijger met elkaar na: de tijger ligt nu op de grond, de tijger doet zijn ogen dicht etc. Ook tijdens deze activiteit kan je de kinderen uitdagen. Wie kan er heel erg breed op de grond liggen? Wie kan het hardst snurken?

Afsluiting activiteit

Tijdens de activiteit hebben de kinderen geleerd hoe de tijger slaapt. Maar hoe slapen de kinderen zelf? Liggen zij ook als ze slapen? En liggen zij ook op de grond? Hebben zij ook hun ogen dicht? Wanneer gaan de kinderen slapen: als het donker is of als het licht is? Slapen ze met een knuffel? Wat voor knuffel?

Ssst! De tijger slaapt – Pak zijn prooi!

Als aanvulling op de voorgaande activiteit, biedt deze activiteit de mogelijkheid om de motorische ontwikkeling nog meer te stimuleren bij de kinderen die hier extra behoefte aan hebben. De prenten uit het boek kunnen namelijk ook worden ingezet bij het imiteren van de bewegingen van andere dieren.

Introductie activiteit

Ga met elkaar in een kring staan. Vertel dat één kindje de tijger is. De tijger slaapt midden in de kring en heeft dus zijn ogen dicht. Bij de tijger ligt een bal (zijn prooi). Één voor één mag een ander kindje in de kring naar de tijger sluipen en proberen de bal te pakken. Dit moet héél stil gebeuren, want als de tijger het doorheeft voordat de bal gepakt is, is het kindje af.

Tijdens activiteit

Wijs één kindje als tijger aan. De andere kinderen moeten de bal om de beurt zien af te pakken van de tijger.

Tip! Lees het prentenboek niet één keer voor, maar biedt het meerdere keren aan. Hiermee vergroot je het verhaalbegrip en de diverse ontwikkelingsgebieden.

Maak de activiteit eventueel moeilijker. Laat een kind de prent pakken. Hoe beweegt het dier? Doe de prent met de kinderen na. Ga daarna weer in een kring staan en doe hetzelfde spel als eerst: een kind is de tijger, de andere kinderen moeten de prooi van de tijger zien af te pakken. Máár dit keer moeten de kinderen naar de tijger toesluipen als het dier dat in het boek staat afgebeeld. De kinderen moeten bijvoorbeeld als kikker naar de bal springen of als slang naar de bal kronkelen.

Afsluiting activiteit

Bespreek het boek en de activiteit met de kinderen na. Als welk dier kan je het makkelijkst naar de tijger sluipen zonder dat de

Wanneer: De activiteit zet je in tijdens het voorlezen.

Hoofddoel: Bevorderen van concentratie en motorische ontwikkeling.

Groepsgrootte: In kleine groepjes.

tijger het doorheeft? Als welk dier is het juist heel moeilijk? Welk dier vonden de kinderen het leukst om na te doen? Waarom?

Jop gaat slapen (app)

[In deze speelse app](#) neemt Jop de kinderen mee in zijn dagelijkse slaapritueel. Door middel van verschillende spelletjes maken de kinderen zich klaar om te gaan slapen: ze ruimen het speelgoed op, trekken hun kleren uit, gaan in bad, poetsen hun tanden etc.

Kinderen vanaf 3 jaar kunnen de spelletjes al zelfstandig spelen. De enige vaardigheden die vereist zijn, zijn het aanraken en slepen van de voorwerpen naar een andere plek. Het is nog niet nodig om de kleuren en getallen van tevoren te kennen. Sterker nog, door de app leren de kinderen spelenderwijs meer over de verschillende vormen, kleuren en cijfers. Er wordt bijvoorbeeld aangegeven: "Ik heb zes pyjama's" of "Kun jij vijf kusjes los snijden?". In beeld staat hoeveel spullen de kinderen nog moeten pakken/wegslepen.

De app dient als aanleiding om aandacht te geven aan (één van) de verschillende ontwikkelingsgebieden, zoals rekenen, sorteren en goed luisteren.

Introductie activiteit

Introduceer de app *Jop gaat slapen*. Vertel dat Jop naar bed toe moet. Maar voordat Jop in zijn bed kan stappen, moet hij nog heel veel doen: hij moet zijn speelgoed opruimen, tanden poetsen, naar bad gaan etc. Weten de kinderen wat Jop nog meer moet doen voordat hij naar bed gaat? Wat doen de kinderen zelf voordat ze gaan slapen? Hebben ze een pyjama? Trekken ze die over hun gewone kleren aan of moet hun gewone kleding dan eerst uit? Worden ze voorgelezen voordat ze gaan slapen? Bespreek alle rituelen, zodat de app straks beter te begrijpen is.

Tip! [Op deze website](#) vind je nog meer spelletjes, boekjes en knutselwerkjes rondom Jop. Pak bijvoorbeeld de kleurplaat als aanvulling op de app Jop gaat slapen en laat kinderen nog beter kennismaken met de verschillende kleuren.

Wanneer: De activiteit zet je in tijdens het spelen van de app.
Hoofddoel: Bevorderen van diverse ontwikkelingsgebieden.
Groepsgrootte: In tweetallen/kleine groepjes.

Tijdens activiteit

Toon de app op het digibord/tablet zodat de kinderen alvast zien hoe de app eruitziet. Deel de kinderen daarna in duo's in en laat hen met elkaar uitzoeken hoe de app werkt. Als iedereen met de app heeft gespeeld, kan je de spelletjes met de kinderen nadoen: ruim het speelgoed op en sorteer het in de bakken, pak een denkbeeldige tandenborstel en poets je tanden, stap onder de douche en was je haren, pak een handdoek en droog je af, pak een kussen en maak het bed op etc. Als iedereen (of de poppen) in 'bed' ligt, doe je het lichtje uit.

Wil je nog een specifiek ontwikkelingsgebied stimuleren bij bepaalde kinderen? Bespreek de app en activiteit dan nog apart na met deze kinderen. Wil je de motorische ontwikkeling stimuleren, ga dan wat meer in op het afdrogen van je lichaam; kunnen de kinderen hun armen afdrogen? En hun benen? Lukt het hen om hun tenen af te drogen? Wil je juist het getalbegrip stimuleren, stel dan bijvoorbeeld vragen over het sorteren van het speelgoed of het aantal bedjes. Om nog extra te oefenen met deze vaardigheden, kunnen de kinderen later in de week nog eens spelen met de app.

Afsluiting activiteit

Bespreek de app de volgende ochtend na. Hebben de kinderen alle rituelen opgevolgd de voorgaande avond? Hebben ze hun tanden gepoetst? En hebben ze zich ook gewassen?

Trappetje naar de maan (liedje)

[Trappetje naar de maan](#) is een vrolijk slaapliedje van Sesamstraat. De videoclip speelt zich af in de kamer van Tommie. Tommie droomt over een trappetje naar de maan. Vanuit zijn bed is een ladder te zien waarop hij kan klimmen naar de ruimte.

Introductie activiteit

Vertel de kinderen dat ze gaan kijken naar een video van Tommie. In de video zingt hij over een trappetje naar de maan. Tommie wil namelijk naar de maan klimmen. Zou dit kunnen? Hoe hoog is de maan? Kunnen we de maan aanraken vanaf de grond? Stimuleer de fantasie van de kinderen zoveel mogelijk tijdens het gesprek.

Tijdens activiteit

Zet de videoclip op en laat de kinderen dansen tijdens het liedje. Klim tijdens het liedje op een denkbeeldig trappetje. De oudere kleuters kunnen misschien ook wel meezingen met het liedje.

Als het liedje is afgelopen, bespreek je het met de kinderen na. Het liedje dient als mooie introductie op het concept 'dromen'. Zoals de kinderen hebben kunnen zien en horen, wilde Tommie helemaal naar de maan klimmen. Dit kan niet in het echt, maar wél in zijn dromen. Wat zijn dromen? Dromen de kinderen ook wel eens? Waar dromen ze over? Wat zouden ze heel graag willen doen in hun dromen? Geef eventueel voorbeelden om de fantasie van de kinderen te stimuleren. Kunnen de kinderen dit ook in het echt?

Afsluiting activiteit

Vertel de kinderen dat ze vanavond misschien ook weer gaan dromen. Kunnen de kinderen hun droom onthouden? Bespreek het dan de volgende ochtend.

Wanneer: De activiteit zet je in tijdens/na het liedje.
Hoofddoel: Bevorderen van taalontwikkeling en verbeelding.
Groepsgrootte: Met de hele groep.

Wij zijn erg benieuwd wat jullie van de activiteiten vinden! Deel jullie foto's, ervaringen en tips op onze [Facebook](#), [Twitter](#) of [Instagram](#) (#kindenmedia) of mail naar communicatie@sardes.nl